

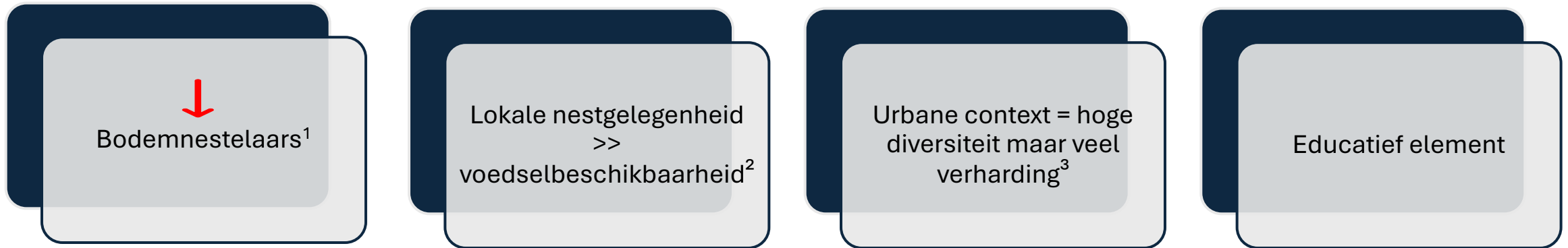
WORKSHOP: Bijenburcht aanleggen

Hoe leg je een bijenburcht aan? Mogelijkheden in het Ecolab

Zelf aan de slag!

Waarom bijenburchten aanleggen?

- Maar ook aandacht en behoud van natuurlijke nestplekken: speelheuvels, molshopen, zandpaadjes, oude muren, stapelmuren, ...

Rode lijst van de wilde bijen in Vlaanderen (D'Haeseleer et al., 2025)¹

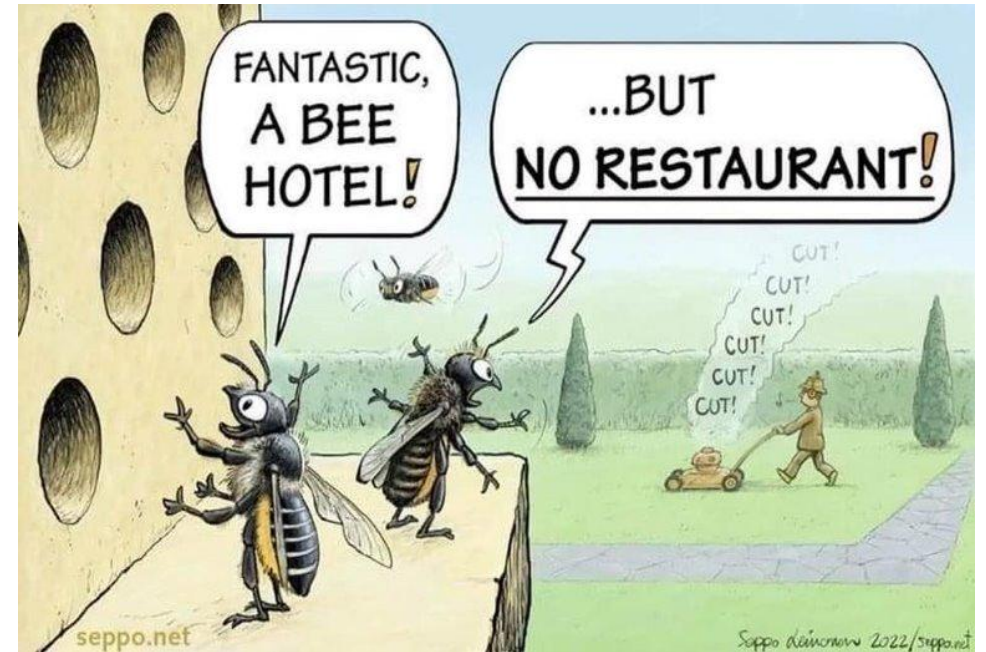
Local nesting resources rather than floral food alter ground-nesting bee communities in grazed habitats (Collins et al., 2025)²

Decreasing Abundance, Increasing Diversity and Changing Structure of the Wild Bee Community (Hymenoptera: Anthophila) along an Urbanization Gradient **Bron:** Fortel et al. (2014) – PLoS ONE³

Locatie!

- Bloemrijke omgeving (< 100m)
- Windluw en droge ondergrond
- Zonbeschenen
- Oriëntatie richting het zuiden (ZO-ZW)
- Aanwezigheid van water

Nodige materialen

Ondergronds nestelende soorten

- Leem + zand (50/50):
 - Variatie! Steilwandjes – schuinere stukken (90% - 60% - 30%)
 - Beschutting en warmte!
Dakpannen en stenen toevoegen ≠ hout!
- Leemwand: leem (5 delen) + zavel (5 delen) + kalk (1 deel)
- Stapelmuur: stenen + leem
- Recupmateriaal: boordstenen, kasseien, dakpannen, bakstenen, ...

Bovengronds nestelende soorten

- Kevergaten (natuurlijk)
- Holle stengels: riet, braam, brandnetel, bamboe etc.
- Voorgeboorde gaten van 10-15cm diep met Ø 2 tot 8mm in hard hout (eik, beuk, es, peer, appel etc.)
- Takkenwallen of staand dood hout

Bouw van de bijenburcht

- Geschikte locatie?
- **Stap 1:** Zet de vorm uit (voorkeur halve maanvorm), grootte: 2m^2 - 10m^2
- **Stap 2:** Verwijder graszode en graaf ondiepe kuil van 30cm diep
- **Stap 3:** Vul met humusarm zand tot maaihoogte + vul aan met bult van leemhoudend zand (tot 0,5-0,8m).
- **Stap 4:** Stamp en druk aan. Vul eventueel al aan met dakpannen en stenen.
 - Extra: Voorzie leemwandjes, stapelmuurtjes en houtwallen = variatie!
- **Stap 5:** Na maandje rusten -> steilwandjes graven (90° - 60° - 30°)
- **Stap 6:** Omgeving opwaarderen: inheemse planten, afschermen, wadi of poel.
- **Stap 7:** Plaats eventueel een bordje + jaarlijks onderhoud

Onderhoud

- Voldoende open plekken behouden!
- Jaarlijks wieden maar gefaseerd. Eens per jaar de helft van de burcht vrijmaken (in februari).
- Extra steilwandjes
- Betreding monitoren: beetje betreding = geen probleem! Maar opletten met verdichting.

Mini-bijenburcht - leemwandje

Aan de slag met leemwandjes!

- Mengsel van leem – zavel – kalk (5:5:1)
- **STAP 1:** Goed mengen en wat water toevoegen tot goede consistentie, soort van pap (maar niet te nat!)
- **STAP 2:** Terracottapot vullen en aandrukken. Niet volledig vullen. Randje bied bescherming tegen regen.
- **STAP 3:** Rechtop laten drogen (tot 2 dagen)
- **STAP 4:** Enkele gaatjes prikken van diameter (2 tot 8 mm) en 10cm diep. Niet overal prikken.
- **STAP 5:** Plaats op een zonnige plek, van de grond en gericht op het zuiden.
- Wachten...Verweerde randjes zijn vaak meer succesvol!

Monitoring van mini-bijenburchten

- Monitor je succes!

Monitoring van leemwandjes en
bijenburchten - meld je aan!

Gewone sachembij © Natuurpunt Insectenzomer

Sitaris mularis © Stephanie Martens

